

Om programmet

När vi fick i uppdrag att göra en serie om källkritik för dig som går på högstadiet visste vi direkt att vi ville göra program som "var på riktigt". Som handlade om källkritik så som du och dina kompisar möter den varje dag. Källkritik är annars inget nytt. Begreppet började man använda redan på 1800-talet och då handlade det ofta om att ge en annan bild av historiska händelser än den bild som makthavare och kungar ville sprida. Och kanske är det just därför vi ska vara källkritiska idag också? För att det faktiskt finns de som vill lura oss och vinkla det vi ser och hör till sin egen fördel.

I serien Källkritik följer vi Viralgranskarna under några av deras uppdrag. Det du ser i serien är en liten del av deras arbete. Om du skulle granska programmen källkritiskt skulle du upptäcka att det finns en hel del som serien inte visar; och några saker som inte riktigt skildras som det verkligen är. Varför då? Jo, för att man alltid behöver göra val när man gör en tv-serie, ett radioprogram eller skriver en text. Till exempel är vissa delar i programmet rekonstruktioner eftersom det skulle ta för lång tid att följa ett helt händelseförlopp med kameran. Och ibland arbetar Åsa och Emmelie på lite annat sätt än vanligt för annars skulle du som tittar mest få läsa mail eller lyssna på telefonsamtal istället för att se och höra vad de gör och hur de tänker. De val vi har gjort visar inget som inte är sant och inga val är gjorda för att lura dig som tittar, men kom ihåg - det alltid finns anledning att vara källkritisk.

SE, LÄS, SÖK, TÄNK innan du **DELAR**.

Källkritik - Fejkade sidor

I programmet får vi följa viralgranskarna Åsas och Emmelies jakt på den mytomspunna Storken, ett klassiskt nättroll som länge figurerat på nätet och som står bakom många fejkade sidor och artiklar. Vem är Storken och varför gör han det han gör?

Arbeta vidare

1. Vilka fejkade nyhetssidor känner du och dina kompisar till? Samla era förslag och arbeta i grupper med att ta reda på mer om dem. Svårt att hitta fejkade sidor? Sök på "fejkade nyhetssidor på nätet" så hittar ni en hel del.
  - a. Kan ni hitta uppgifter om vem eller vilka som ligger bakom sidorna?
  - b. Går det att förstå syftet med sidorna (vill de påverka, skämta eller tjäna pengar)?
2. I avsnittet ringer Emmelie till Skatteverket för att ta reda på om Astrid Höök finns. Ta reda på mer om den så kallade offentlighetsprincipen som gäller i Sverige och som gör att du som privatperson kan få ut väldigt många uppgifter från olika myndigheter.

3. Idag finns mycket information att hitta direkt på nätet. Sök på dig själv och på någon vuxen i din närhet och se vilken typ av information du kan hitta. Jämför och diskutera era resultat.
4. Vem är Storken och varför gör han det han gör?
5. Vad är en fejkprofil? Finns det några tecken att vara uppmärksam på för att avslöja fejkprofiler? Diskutera.
6. Vad säger Storken om allmänhetens kunskap om källkritik?
7. Etiskt dilemma: Är det Storken gör ok? Motivara ditt svar och diskutera gärna med någon som inte tycker som du.